

การขับเคลื่อนพื้นที่เรียนรู้มีชีวิตด้านพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย ตามเกณฑ์
มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกายกรณีศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

ปรีชา ทับสมบัติ¹ อาริยา บ่องศิริ² พิมพ์ลิขิต แก้วหานาม²

จริยา อินทนิล² และกตัญญู แก้วหานาม²

¹คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

²คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อความต้องการพัฒนาพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย กรณีศึกษาพื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ 2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้วิธีการวิจัยแบบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและวิธีวิจัยคุณภาพ ประชากร ได้แก่ ประชาชนในช่วงวัยต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ซึ่งใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane และใช้การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้งานพื้นที่สาธารณะของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จำนวน 450 คน สถิติที่ใช้คือ การทดสอบ t-test และ F-Test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อความต้องการการจัดการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน 2) การเปรียบเทียบความต้องการการจัดการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย กรณีศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ อายุ การศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกันมีผลต่อความต้องการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย กรณีศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: พื้นที่เรียนรู้; ออกกำลังกาย; เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

DRIVING A LIVING LEARNING SPACE IN PUBLIC SPACE FOR EXERCISE ACCORDING
TO PUBLIC STANDARDS FOR EXERCISE
CASE STUDY: PUBLIC AREAS OF KALASIN MUNICIPALITY

Preecha Tubsombat¹, Ariya Pongsiri², Pimlikit Kaewhanam²,

Jariya Inthanil², and Katanya Kaewhanam²

¹Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University

²Faculty of Liberal Arts, Kalasin University

Abstract

The objectives of this research are: 1. To study the level of public opinion on the need to develop of public spaces for exercise according to public standards for exercise. Case Study: Kalasin Municipality Public Area 2. To compare the need of the management of public spaces for exercise according to the public benchmarks for exercise. Classification by personal factors the population includes people of different ages living in the Kalasin Municipality area, which uses Taro Yamane's sample size calculation and uses non-probability sampling. The statistics used were t-test and F-test by one-way ANOVA in the case of three or more groups of primary variables. Using content analysis by describing the results showed that 1) the level of public opinion on the need of the management of public spaces for exercise according to the public standards for exercise was at the highest level in all aspects. 2) A case study of public space in Kalasin Municipality, classified by personal factors, found that different genders, ages, education, and occupations affected the demand for public spaces for exercise according to the public standards for exercise. Case study: The public area of Kalasin City Municipality differed statistically significantly at the level of .05.

Keywords: Learning Area, Exercise; Kalasin Municipality

บทนำ

การเรียนรู้ถือเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกช่วงวัย เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นทรัพยากรสำคัญที่สุดที่จะใช้พัฒนาและต่อยอดไปสู่อนาคต จึงไม่น่าแปลกใจที่หลายๆ ประเทศมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นพัฒนาและต่อยอดคน รวมถึงส่งเสริมระบบนิเวศโดยรอบให้เอื้อต่อการศึกษาและพุ่มพักพลเมืองของตนให้มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้ (The One O One Percent Company Limited, 2023) ซึ่งในประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นที่โลกให้ความสำคัญ โดยเมื่อ พ.ศ. 2558 องค์การสหประชาชาติจัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) จำนวน 17 เป้าหมาย เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาแบบองค์รวมในระดับโลกและเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกร่วมกันขับเคลื่อนเป้าหมาย SDGs ดังกล่าวให้สำเร็จภายใน พ.ศ. 2573 ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกขององค์การสหประชาชาติประเทศหนึ่งที่มีการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการศึกษาตามเป้าหมายที่ 4 (Sustainable Development Goal 4: SDG4) ที่เป็นการสร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (National Economic and Social Development Board, n.d.) เนื่องจากการศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และการเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึงจะช่วยยกระดับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ปิดช่องว่างทางสังคม สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นโลกยุค VUCA World ซึ่งย่อมาจาก การเปลี่ยนไว (Volatility) ความไม่แน่นอน (Uncertainty) ความซับซ้อน (Complexity) และความคลุมเครือ (Ambiguity) เป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี การแข่งขันสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เศรษฐกิจ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร (Giles, 2018) ดังนั้นในด้านการศึกษาก็เป็นความจำเป็นที่จะต้องทบทวน ปรับเปลี่ยน เพื่อสร้างผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สำคัญ และจำเป็นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่แน่นอน ซับซ้อน มีความคลุมเครือได้ และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคต (Wattanaporn Kandtuk, 2020) เนื่องจากองค์ความรู้จะช่วยในการพยากรณ์หรือคาดเดาได้เหตุการณ์ต่างๆ ได้ “การเรียนรู้” จึงถือว่าเป็น “ทักษะ” ที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้คนคนหนึ่งมีศักยภาพพร้อมจะรับมือ และอยู่ในโลกแห่งความเปลี่ยนแปลง (Thairath Online, 2023) ดังนั้นควรเน้นการมีและการใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่คนทุกช่วงวัย นอกจากนี้ วัลยา รุ่งโรจน์กำเนิด (Wanya Rungrojkamnerd, 2022) พบว่า ใน 1 สัปดาห์ มีผู้ใช้สวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตง ทั้งหมด 5,063 คน เฉลี่ย 723 คนต่อวัน โดยวันธรรมดา (จันทร์ถึงศุกร์) มีผู้ใช้สวนสาธารณะเฉลี่ย 652 คน และวันหยุดสุดสัปดาห์ (เสาร์และอาทิตย์) มีผู้ใช้ สวนสาธารณะเฉลี่ย 899 คน ปริมาณผู้ใช้บริการสวนสาธารณะโดยจำแนกตามกลุ่มวัยพบว่า กลุ่มวัยผู้ใหญ่เป็นผู้ใช้ สวนสาธารณะมากที่สุด ร้อยละ 41.06 รองลงมา คือ กลุ่มวัยรุ่น ร้อยละ 33.14 ด้านพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะหรือกิจกรรมทางกายจำแนกตามสวนสาธารณะเทศบาลเมืองเบตงทั้ง 5 โซนพบว่า 1) โซนสนามกีฬากลางมีกิจกรรมการออกกำลังกายและกีฬา เช่น การเดิน การวิ่ง และฟุตบอล มีกลุ่มวัยผู้ใหญ่มาใช้มากที่สุด ร้อยละ 46.71 รองลงมา คือ วัยเด็ก ร้อยละ 35.76 2) โซนสวนสุขภาพมีกิจกรรมนันทนาการ เช่น การเดิน ยืดเหยียดกล้ามเนื้อ และนั่งเล่น มีกลุ่มวัยรุ่นมาใช้มากที่สุด ร้อยละ 61.33 รองลงมา คือ วัยผู้ใหญ่ ร้อยละ 34.66 3) โซนสวนสุตสยามมีกิจกรรมนันทนาการ เช่น การนั่งเล่น และ เดินในสวน มีกลุ่มวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่มาใช้มากที่สุด ร้อยละ 79.21 และ 20.79 ตามลำดับ 4) โซนสนามเด็กเล่นมีกิจกรรม นันทนาการ เช่น นั่งเล่น และเด็กเล่นที่สนามเด็กเล่น มีกลุ่มวัยเด็กมาใช้มากที่สุด ร้อยละ 40.34 รองลงมา คือ วัยรุ่น ร้อยละ 33.90 5) โซนศูนย์กีฬากาญจนาภิเษกมี กิจกรรมกีฬา เช่น ฟุตบอล

ตะกร้อ ฟุตซอล และเปตอง มีกลุ่มวัยรุ่นมาใช้มากที่สุด ร้อยละ 59.38 รองลงมา คือ วัยผู้ใหญ่ ร้อยละ 20.52 ผลการประเมินระดับกิจกรรมทางกายพบว่า โชนสนามกีฬา กลางและสนามเด็กเล่น มีกิจกรรมทางกายระดับเบา โชนสวนสุขภาพและสวนสุขภาพมีกิจกรรมทางกายระดับน้อยถึง และ โชนศูนย์กีฬากาญจนาภิเษก มีกิจกรรมทางกายระดับปานกลางและหนัก

ซึ่งทุกแห่งมีตั้งเหมาะสมกับการเรียนรู้ของประชาชนทุกช่วงวัย โดยในทุกวันจะมีผู้มาทำกิจกรรมจำนวนมาก ดังนั้นการสร้างพื้นที่ให้เป็นทั้งพื้นที่เรียนรู้ ร่วมกับพื้นที่ในการสร้างสุขภาพที่ดีแก่ประชาชนชนจึงเป็นประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2563 พบว่า ประชาชนวัยทำงาน อายุ 15 - 59 ปี มีจำนวน 43.26 ล้านคน ซึ่งถือเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ การส่งเสริมสุขภาพประชาชนวัยทำงานให้มีสุขภาพดีจะทำให้ประชาชนวัยทำงานมีสมรรถนะในการทำงานได้เต็มศักยภาพ เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนยกระดับการพัฒนาประเทศ แต่จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ตามกระแสโลกาภิวัตน์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชากรวัยทำงาน ปัจจุบันพบว่า วัยทำงานมีแนวโน้มการเสียชีวิต ด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังหรือ NCDs (non-communicable diseases) เพิ่มขึ้น ซึ่งโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตไม่น้อยกว่า 36 ล้านคนทั่วโลกในแต่ละปี และประมาณ 320,000 คนต่อปี ในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 75 ของสาเหตุการเสียชีวิตทั้งหมด โดยมีสาเหตุจากโรคหลอดเลือดสมองเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือโรคหัวใจขาดเลือด โรคทางเดินหายใจอุดกั้นเรื้อรัง เบาหวาน และความดันโลหิตสูงตามลำดับ ปัจจัยเสี่ยงสำคัญ ได้แก่ การรับประทานอาหารหวาน มัน เค็ม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่ และการมีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Public Health, 2018) การสำรวจภาวะสุขภาพคนไทยจากการตรวจสุขภาพ ครั้งที่ 5 ที่พบประชากรไทยบริโภคผักไม่เพียงพอ ร้อยละ 70.2 สำหรับการมีกิจกรรมทางกาย พบว่าประชากรวัยทำงานกว่าร้อยละ 30.61 มีกิจกรรมทางกายน้อยกว่าวันละ 30 นาที 5 วันต่อสัปดาห์ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการป่วยด้วยโรคเรื้อรัง (Phattanan Kongthong, 2018) ที่มีความสัมพันธ์กับค่าดัชนีมวลกาย โดยความสัมพันธ์ระหว่างค่าดัชนีมวลกายกับโรคความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูงและโรคเบาหวาน การเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเหล่านี้ทำให้มีการหยุดงาน เกิดภาวะแทรกซ้อนจนทำให้วัยทำงาน เสียชีวิตก่อนวัยอันควร ส่งผลกระทบต่อครอบครัวสูญเสียรายได้และส่งผลกระทบต่อทางสังคมตามมา ประเทศสูญเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ป่วยเหล่านี้เป็นจำนวนมากมหาศาล การป้องกันไม่ให้เกิดโรคจึงเป็นแนวทางที่จะช่วยลดอัตราป่วย และอัตราตายก่อนวัยอันควร การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดำเนินการ เพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาวะสุขภาพคนไทยเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข และต้องมียุทธศาสตร์ส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน โดยเฉพาะเทศบาลเมือง ภาพสินธุ์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภท เทศบาลเมือง มีพื้นที่ครอบคลุมตำบลภาพสินธุ์ทั้งตำบล พื้นที่ 16.96 ตร.กม มี 41 ชุมชน และจำนวนประชากร 33,745 คน ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบหลักในพื้นที่ ต้องมีข้อมูลเชิงนโยบายที่เพียงพอสำหรับส่งเสริมการออกกำลังกายด้วยรูปแบบกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการและส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชน การพัฒนาสวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกายที่ได้มาตรฐานด้วยกลไกการขับเคลื่อนพื้นที่เรียนรู้มีชีวิต (Living learning Space) ด้านพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายแบบมีส่วนร่วม

ร่วมตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณสุขสำหรับการออกกำลังกาย ซึ่งตามคู่มือเกณฑ์มาตรฐานสาธารณสุขเพื่อการออกกำลังกาย ของกรมอนามัย (Department of Health, 2014) ที่ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการสาธารณสุข องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้จัดทำและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานสาธารณสุขเพื่อการออกกำลังกาย โดยให้ ประเด็นความสำคัญ 3 ด้าน คือ 1. ด้านการบริหารจัดการ 2. ด้านการตอบสนองผู้มาใช้บริการ และ 3. ด้านกายภาพ ซึ่งถือได้ว่าเป็นแนวทางเบื้องต้นในการจัดการพื้นที่สาธารณะเพื่อให้ได้มาตรฐาน ดังนั้นการศึกษากิจกรรมขับเคลื่อนพื้นที่เรียนรู้มีชีวิต (Living learning Space) ด้านพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายแบบมีส่วนร่วมตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณสุขสำหรับการออกกำลังกาย ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ประชาชนในเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์มีพื้นที่เรียนรู้ร่วมกับพื้นที่ออกกำลังกายที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อความต้องการพัฒนาการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณสุขสำหรับการออกกำลังกาย กรณีศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณสุขสำหรับการออกกำลังกาย กรณีศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเก็บข้อมูลผู้ใช้พื้นที่สาธารณะในการออกกำลังกาย เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นวิธีการวิจัยที่เน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงตัวเลขและการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ เพื่อที่จะอธิบายปรากฏการณ์หรือทดสอบสมมติฐาน การวิจัยเชิงปริมาณมักใช้แบบสอบถาม การสำรวจ หรือการทดลองในการเก็บข้อมูล ซึ่งจะถูกระบุและสรุปเป็นตัวเลข เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิธีวิจัยคุณภาพเชิง (Qualitative Research) เป็นวิธีการวิจัยที่มุ่งเน้นการสำรวจและทำความเข้าใจประสบการณ์ ทัศนคติ หรือมุมมองของผู้คน โดยใช้ข้อมูลที่เป็นคำพูด ข้อความ หรือภาพมากกว่าข้อมูลเชิงตัวเลขการวิเคราะห์ข้อมูลคณะผู้วิจัยใช้ความถี่ ร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชาชนในช่วงวัยต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ที่ใช้พื้นที่สาธารณะในการออกกำลังกาย ซึ่งใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) และใช้การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ใช้งานพื้นที่สาธารณะของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จำนวน 450 คน คณะผู้วิจัยสามารถเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาได้ 422 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.78 เพศหญิง จำนวน 329 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 60.2 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้าง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้คณะผู้วิจัยมุ่งศึกษาพื้นที่เรียนรู้มีชีวิต (Living learning Space) ด้านพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายแบบมีส่วนร่วมตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย โดยศึกษาพื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ได้แก่ สวนสาธารณะแก่งดอนกลาง สวนสาธารณะกุดน้ำกิน และสวนสาธารณะที่อยู่ในชุมชน ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านบริหารจัดการ ด้านการตอบสนองผู้ใช้บริการ ด้านกายภาพ ด้านอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลช่วงเดือนธันวาคม 2565 – เดือนเมษายน 2566 ด้วยตนเอง คณะผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity = 1.96)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลคณะผู้วิจัยใช้ความถี่ ร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อกลไกการขับเคลื่อนพื้นที่เรียนรู้มีชีวิต (Living learning Space) ด้านพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายแบบมีส่วนร่วมตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อการจัดพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย กรณีศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ใช้ t - test และ F-Test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient of correlation) ในการอธิบายความสัมพันธ์

ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อที่จะอธิบายปรากฏการณ์หรือทดสอบสมมติฐาน การวิจัยเชิงปริมาณมักใช้แบบสอบถาม การสำรวจ หรือการทดลองในการเก็บข้อมูล ซึ่งจะถูวิเคราะห์และสรุปเป็นตัวเลข เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ตามสภาพข้อมูลจากการตีความตามวัตถุประสงค์การวิจัย และการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล (Data validity)

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 329 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 60.2 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้าง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย ภูมิศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

การบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย ภูมิศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน (S.D.)	แปลความ
1. ด้านบริหารจัดการ	4.48	0.61	มากที่สุด
2. ด้านการตอบสนองผู้ใช้บริการ	4.50	0.70	มากที่สุด
3. ด้านกายภาพ	4.42	0.83	มากที่สุด
4. ด้านอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย	4.56	0.60	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.49	0.69	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ภาพรวมระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย ภูมิศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ด้านบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรมีการจัดทำแผนงานส่งเสริมพื้นที่สาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย และสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะดังกล่าว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.56) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรมีการตั้งคณะกรรมการบริหารที่มาจากทุกภาคส่วน จัดประชุม และรายงานผลประชุมคณะกรรมการบริหารพื้นที่สาธารณะแก่ผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.62) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรมีกระบวนการควบคุมกำกับและติดตามประเมินในรูปแบบคณะกรรมการ และรายงานผลแก่ผู้เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.61) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรมีการประชาสัมพันธ์การใช้พื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายผ่านช่องทางต่าง ๆ และดำเนินการประเมินการรับรู้ข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.56) และเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรมีนโยบาย และการประกาศนโยบายการส่งเสริมสวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.72) ตามลำดับ

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่กล่าวว่า

“ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ตอนนี้อยู่ที่เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์มีกลุ่มประชาชนชุมชนอยู่ทุกชุมชน และทำหลายหน้าที่ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้นำที่มีความเข้มแข็งอย่างมาก แต่ต้องยอมรับว่าคนกลุ่มนี้รับผิดชอบงานหลายอย่าง ดังนั้นหากมีการแต่งตั้งกรรมการเฉพาะที่รับผิดชอบในเรื่องการพัฒนา หรือดูแลพื้นที่สวนสาธารณะโดยเฉพาะมันจะทำให้พื้นที่เกิดการพัฒนารับการดูแลในทุกชุมชน ควรเป็นประชาชนทุกคนในชุมชนที่ร่วมกันดูแล”

(6 ตุลาคม 2566, ผู้มาใช้บริการสนามกีฬาากลาง)

ด้านการตอบสนองผู้ใช้บริการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์มีการประเมินการมีส่วนร่วมของผู้มาใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อการออกกำลังกายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมถึงส่งเสริม และสนับสนุนให้ชมรมมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.63) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรมีการพัฒนาผู้นำการออกกำลังกาย จัดทำทะเบียนผู้นำการ

ออกกำลังกายในแต่ละกิจกรรมหรือแต่ละชมรม และมีการพัฒนาศักยภาพผู้นำการออกกำลังกาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.71) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ต้องมีการสำรวจความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการพื้นที่สาธารณะเพื่อการออกกำลังกายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และนำผลการศึกษาที่ได้ไปจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.65) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรมีการสนับสนุนกิจกรรมของเครือข่ายและผู้ใช้บริการภาคีเครือข่าย ทั้งองค์กร ภาคเอกชน ชุมชน สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม/วัสดุ อุปกรณ์ รวมถึงกำลังคน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.78) และเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ต้องมีการสำรวจความต้องการของผู้มาใช้บริการพื้นที่สาธารณะเพื่อการออกกำลังกายอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และนำผลการศึกษาที่ได้ไปจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.71) ตามลำดับ

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่กล่าวว่า

“ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผมเห็นเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์มีการประเมินความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ทุกปี อยู่แล้ว ซึ่งเป็นการดีมากแล้วก็มีการสะท้อนผลทางช่องทางต่าง ๆ อยู่แล้ว แต่ด้านการประเมินพื้นที่สวนสาธารณะยังไม่มีประเมินเฉพาะ เป็นการประเมินในภาพรวมเท่านั้น ดังนั้นถ้ามีการประเมินเฉพาะด้านเรื่องนี้ จะช่วยให้เกิดการพัฒนาพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมต่อความต้องการของผู้ใช้งานอย่างแท้จริง ผ่านการนำเข้าสู่แผนพัฒนาของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์”

(4 ตุลาคม 2566, ผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะแก่งดอนกลาง)

ด้านกายภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรจัดให้มีจุดติดต่อ ประสานงานสำหรับผู้มาใช้บริการ มีบุคลากรให้บริการ ข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.58) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรปรับปรุงดูแลสภาพแวดล้อมพื้นที่สาธารณะ จัดให้มีบุคลากรดูแลรักษา พื้นที่สวนสาธารณะด้านกายภาพ และภูมิทัศน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.68) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในบริเวณพื้นที่สาธารณะสำหรับออกกำลังกาย เช่น สถานที่จอดรถ ห้องสุขา ทางลาดสำหรับผู้พิการศาลาพักผ่อน เก้าอี้นั่ง เป็นต้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.76) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรเพิ่มระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้าและแสงส่องสว่างโดยรอบพื้นที่สวนระบบประปา น้ำใช้ ระบบการติดต่อสื่อสาร สัญญาณอินเทอร์เน็ตไร้สายในพื้นที่สาธารณะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.58) 3.1 เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรเพิ่มระบบรักษาความปลอดภัย ติดตั้งกล้องวงจรปิดเพื่อเฝ้าระวังความปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะ และมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในช่วงเวลาต่าง ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.78) และเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรเพิ่มการเผยแพร่ข้อมูลการให้บริการออกกำลังกาย/กิจกรรมภายในสวนผ่านเสียงตามสาย/หอกระจายข่าว และจัดให้มีป้ายแนะนำสถานที่/แผนผังเส้นทาง ระยะทางและป้ายกฎระเบียบการใช้สถานที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 1.27) ตามลำดับ

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่กล่าวว่า

“ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พื้นที่สาธารณะของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์เรามีกระจายอยู่ในทุกพื้นที่ แล้วก็มีรูปแบบพื้นที่ที่แตกต่างกัน แต่ในความต้องการแล้วทุกพื้นที่ก็ยังคงต้องการความปลอดภัย ทั้งกล้องวงจรปิดไฟส่องสว่าง หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับออกกำลังกาย รวมถึงความสวยงาม ความร่มรื่น และการจัดวางแผนผังที่ดี”

(4 ตุลาคม 2566, ผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะแก่งดอนกลาง)

ด้านอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จัดให้มีจุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีจุดประสานงานบริการการแพทย์ฉุกเฉิน และมีบุคลากรที่ผ่านการอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้นในช่วงที่มีผู้ใช้บริการหนาแน่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.51$) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ควรจัดให้มีพื้นที่ส่งเสริมการออกกำลังกาย โดยเฉพาะสำหรับหรับคนทุกช่วงวัย เช่น วัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58, S.D. = 0.56$) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จัดให้มีอุปกรณ์การออกกำลังกายด้านการเสริมสร้างกล้ามเนื้อพร้อมคำแนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์และประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.56$) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์จัดให้มีอุปกรณ์การออกกำลังกาย ด้านการเสริมสร้างความแข็งแรง อุดหนุนของหัวใจและปอด พร้อมคำแนะนำ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50, S.D. = 0.55$) เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์จัดให้มีบริการทดสอบสมรรถภาพทางกาย และมีบุคลากร/อาสาสมัครให้คำแนะนำการออกกำลังกายสำหรับผู้มาใช้บริการในพื้นที่สาธารณะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43, S.D. = 0.62$) ตามลำดับ

สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่กล่าวว่า

“ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ความจริงเครื่องออกกำลังกายในสวนสาธารณะมันมีอยู่นะ แต่มันก็ไม่พร้อมใช้งานทุกเครื่อง แล้วบางอย่างมันก็ไม่เหมาะสมกับคนบางกลุ่ม เช่น คนแก่ คนพิการ ที่เขาใช้งานพวกที่มันมีในสวนสาธารณะไม่ได้ เพราะฉะนั้นถ้ามันมีอุปกรณ์ออกกำลังกายเฉพาะสำหรับคนกลุ่มนี้จะดีมาก หรือแบบสำหรับพวกออกกำลังกายที่เล่นกล้ามเนื้อ”

(4 ตุลาคม 2566, ผู้มาใช้บริการสวนสาธารณะแก่งดอนกลาง)

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการจัดการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐาน สาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย กรณีศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการจัดพื้นที่สาธารณะ สำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐาน สาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย กรณีศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์	ปัจจัยส่วนบุคคล			
	เพศ	อายุ	การศึกษา	อาชีพ
1. ด้านบริหารจัดการ	0.00*	0.00*	0.12	0.00*
2. ด้านการตอบสนองผู้ใช้บริการ	0.00*	0.00*	0.001*	0.00*
3. ด้านกายภาพ	0.00*	0.00*	0.00*	0.00*
4. ด้านอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย	0.026*	0.00*	0.00*	0.00*

* Sig. < .05

การจัดพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย กรณีศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

เพศ ที่แตกต่างกันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย กรณีศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านบริหารจัดการ ด้านการตอบสนองผู้ใช้บริการด้านกายภาพ และด้านอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย

อายุ ที่แตกต่างกันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย ทัศนศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านบริหารจัดการ ด้านการตอบสนองผู้ใช้บริการด้านกายภาพ และด้านอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย

การศึกษา ที่แตกต่างกันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย ทัศนศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการตอบสนองผู้ใช้บริการด้านกายภาพ และด้านอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย

อาชีพ ที่แตกต่างกันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย ทัศนศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านบริหารจัดการ ด้านการตอบสนองผู้ใช้บริการด้านกายภาพ และด้านอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาผู้วิจัยสามารถนำอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

1. การบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย ทัศนศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์พบว่า ภาพรวมระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย ทัศนศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.69) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ประกอบด้วย **ด้านบริหารจัดการ** ความมีกลไกสำคัญในการสร้างการขับเคลื่อนในพื้นที่สาธารณะให้ได้รับการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งหน่วยงานสำคัญในพื้นที่คือ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ เป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบโดยตรง ดังนั้นจึงต้องมีการสร้างกลไกในพื้นที่สำหรับพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งควรเป็นรูปแบบที่เป็นทางการคือ การพัฒนาผ่านนโยบายของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ และการดูแลพัฒนาจากคนในชุมชนที่มีพื้นที่สาธารณะ สอดคล้องกับ กชกร เดชะคำภู และทิพาภรณ์ หอมดี (Kotchakonm Dechakamphu, & Thippaporn Homdee, 2017) ที่พบว่า กลไกการบริหารจัดการพื้นที่ 2 รูปแบบ คือ กลไกเชิงสถาบัน ซึ่งเป็นกลไกที่เป็นทางการ โดยจัดตั้งคณะกรรมการในการบริหารจัดการพื้นที่เป็นลายลักษณ์อักษร และกลไกที่ไม่เป็นทางการเป็นการจัดการพื้นที่ผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้านให้การยอมรับผู้นำที่ไม่เป็นทางการ เพื่อร่วมกันกำหนด กฎ กติการ่วมกัน **ด้านการตอบสนองผู้ใช้บริการ** แม้ว่าเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์จะมีการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ อยู่ทุกปี ซึ่งประเด็นพื้นที่สาธารณะก็เป็นประเด็นหนึ่งที่มีการถูกนำไปประเมินผลการปฏิบัติงาน แต่ยังขาดการประเมินที่มีความเฉพาะซึ่งจะนำไปสู่การเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ ดังนั้น การสร้างรูปแบบการประเมินหรือติดตามการใช้งานในพื้นที่สาธารณะก็เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเป็นข้อมูลไปสู่การพัฒนาพื้นที่ต่อไป สอดคล้องกับ คมกริช ณะเพทย์ นิรมล เสรีสกุล และศศิลักษณ์ ขยันกิจ (Khomkrit Thanaphet, Niramon Serisakul, & Sasilak Khayankit, 2022) ที่พบว่า ที่ได้ดำเนินการศึกษาและรวบรวมองค์ประกอบของคุณภาพพื้นที่สาธารณะของเมืองตามการรับรู้ของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษและได้ดำเนินการพัฒนาออกมาเป็นตัวชี้วัด ซึ่งมีองค์ประกอบด้านกิจกรรมและการใช้งานที่ต้องประกอบด้วย ลักษณะของกิจกรรมที่ต้องทำได้หลายอย่าง

สามารถปรับเปลี่ยนการใช้งานได้ตามความเหมาะสมของกิจกรรม และมีความเหมาะสมในการส่งเสริมการเรียนรู้ การเข้าใจตนเอง และฟื้นฟูสมรรถภาพด้านร่างกาย

ด้านกายภาพ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการใช้งานในพื้นที่สาธารณะทุกแห่ง เนื่องจากความต้องการใช้งานในพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการออกกำลังกาย ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางกายภาพจึงถือเป็นประเด็นที่ทุกคนให้ความสำคัญอย่างยิ่ง สอดคล้อง อิทธิพงษ์ ทองศรีเกด (Itthiphong Thongsriket, 2023) พื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่หนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้คนสามารถเข้าถึงและใช้บริการจากสิ่งที่อยู่ในพื้นที่เหล่านี้ สังคมไทยในปัจจุบันกำลังอยู่ในภาวะสังคมผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุต้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งด้านร่างกายและจิตใจ 2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการจัดพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย ทัศนศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์พบว่า **เพศ อายุ และอาชีพ** ที่แตกต่างกันมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย ทัศนศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านบริหารจัดการด้านการตอบสนองผู้ใช้บริการด้านกายภาพ และด้านอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย **ยกเว้น การศึกษา** ที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อการจัดพื้นที่สาธารณะสำหรับการออกกำลังกายตามเกณฑ์มาตรฐานสาธารณะสำหรับการออกกำลังกาย ทัศนศึกษา พื้นที่สาธารณะเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ด้านบริหารจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากส่วนใหญ่แล้วผู้ที่มาออกกำลังกายในพื้นที่สวนสาธารณะมีเจตคติที่ดีในด้านการสร้างเสริมสุขภาพที่แข็งแรง มีการรับรู้ประโยชน์ของการออกกำลังกาย สอดคล้องกับ สมบัติ กาวิลเครือ (Sombat Kawinkruea, 2017) พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับระดับพฤติกรรมการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ การมีความรู้เรื่องการออกกำลังกาย การรับรู้ประโยชน์ในการออกกำลังกาย การรับรู้ความสามารถของตนเองในการออกกำลังกาย และการเข้าถึงพื้นที่สาธารณะในการออกกำลังกายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น **ด้านอุปกรณ์ และพื้นที่สำหรับออกกำลังกาย** อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.60) ผู้ใช้บริการมีความต้องการอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับออกกำลังกายที่มีความเฉพาะกลุ่มเนื่องจากในแต่ละกลุ่มบุคคลมีข้อจำกัดในการใช้งานอุปกรณ์ ดังนั้น การมีอุปกรณ์และพื้นที่สำหรับออกกำลังกายเฉพาะกลุ่ม จะช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถเกิดการใช้งานในพื้นที่ได้ครอบคลุมทุกกลุ่ม สอดคล้องกับ และการมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่คอยดูแล หรือให้คำแนะนำ สอดคล้องกับ วัชรินทร์ เงินทอง เทียนชัย ทองวินิชศิลป์ และกิงเพชร เงินทอง (watcharin Ngernthong, Tianchai Thongwinichsin, & KingPhet Ngernthang, 2022) ที่พบว่า การออกกำลังกายที่ถูกต้องควรได้รับคำแนะนำจากผู้มีความรู้ด้านการออกกำลังกาย และมีกิจกรรมสนับสนุนการออกกำลังกาย นอกจากนี้หน่วยงานในท้องถิ่นควรให้การสนับสนุนในด้านกิจกรรมการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

1. ควรมีกลไกสำคัญในการสร้างการขับเคลื่อนในพื้นที่สาธารณะให้ได้รับการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งหน่วยงานสำคัญในพื้นที่คือ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์
2. ควรมีการส่งเสริมการจัดทำกิจกรรมการออกกำลังกายภายใต้วิถีชีวิตใหม่เช่น วิ่ง เดิน หรือปั่นจักรยานที่เปิดโล่งพื้นที่สาธารณะ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์
3. ควรมีการปรับปรุงสถานที่สาธารณะให้สวยงามและบุคลากรเจ้าหน้าที่ดูแลอย่างต่อเนื่อง เพื่อสามารถใช้ได้นานคงทนโดยประชาชน ผู้มาใช้บริการ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

4. ควรให้มีการส่งเสริมรูปแบบกิจกรรมทางกาย พื้นที่ อุปกรณ์ การสร้างนวัตกรรมเพิ่มขึ้น จะทำให้มีกิจกรรมการออกกำลังกายหลากหลายได้ดียิ่งขึ้น

References

- Department of Health. (2014). *Public park standard criteria guide for exercise*. Retrieved from <https://dopah.anamai.moph.go.th>
- Giles, Sunnie. (2018). *How VUCA is reshaping the business environment, and what it means for innovation*. Retrieved from <https://www.forbes.com>
- Itthiphong Thongsriket (2023). Using public space to promote the health of the elderly in urban Areas. *Srinakharinwirot Research and Development Journal Humanities and Social Sciences*, 16(31), January – June.
- Khomkrit Thanaphet, Niramom Serisakul, & Sasilak Khayankit. (2022). Components and indicators for assessing the quality of urban public spaces based on knowledge of persons with special needs. *National Journal of Educational Testing and Evaluation*, 3(2), 90 - 109.
- Kotchakorn Dechakamphu, & Thippaporn Homdee. (2017). Popularity of the community in the public area "Had Hae", a river island in the middle of the Mekong River. *Area Based Development Research Journal*, 9(5) 347-360.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (M.P.P.). *About SDGs*. Retrieved from <https://sdgs.nesdc.go.th>
- Office of Policy and Strategy Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. (2020). *Situation of population and behavioral health problems related to the working age population*. Retrieved from <https://dopah.anamai.moph.go.th/web-upload/8x6b2a6a0c1f8e85a9c274e6419fdd6071/tinymce/KPI2564/KPI138/25640113811.pdf>
- Phattanan Kongthong. (2018). Factors affecting chronic illness. *Srinakharinwirot Research and Development Journal Humanities and social sciences*, 10(19), 116 - 126.
- Sombat Kawinkruea. (2017). Factors related to exercise behavior of the elderly. Serm Ngam District Lampang Province. *Journal of Doctor of Social Sciences*, 7(3), 161 – 173.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper & Row.
- Thairath Online (2023). *Learning Space - learning space, filling free days, reducing risk time for the future of Thai children and youth*. Retrieved from <https://www.thairath.co.th/news/society/2682633>
- The One O One Percent Company Limited. (2023). *Because every area should be a learning resource - deciphering the creation 'Learning Cities' to advance lifelong learning*. Retrieved from <https://www.the101.world/learning-cities/>

Watcharin Ngernthong, Thianchai Thongwinichsin, & Kingphet Ngernthong. (2014). Factors influencing exercise behavior physical health of members Sukhothai Province Health Promotion Club. *Academic journal of Institute of Physical Education*, 2, 51 - 60.

Wanya Rungrojkamnerd (2022). *Behavior and the physical activity levels of park users. Betong Municipality Yala Province*. Retrieved from

<https://www.thaiscience.info/Journals/Article/TSUJ/10996857.pdf>

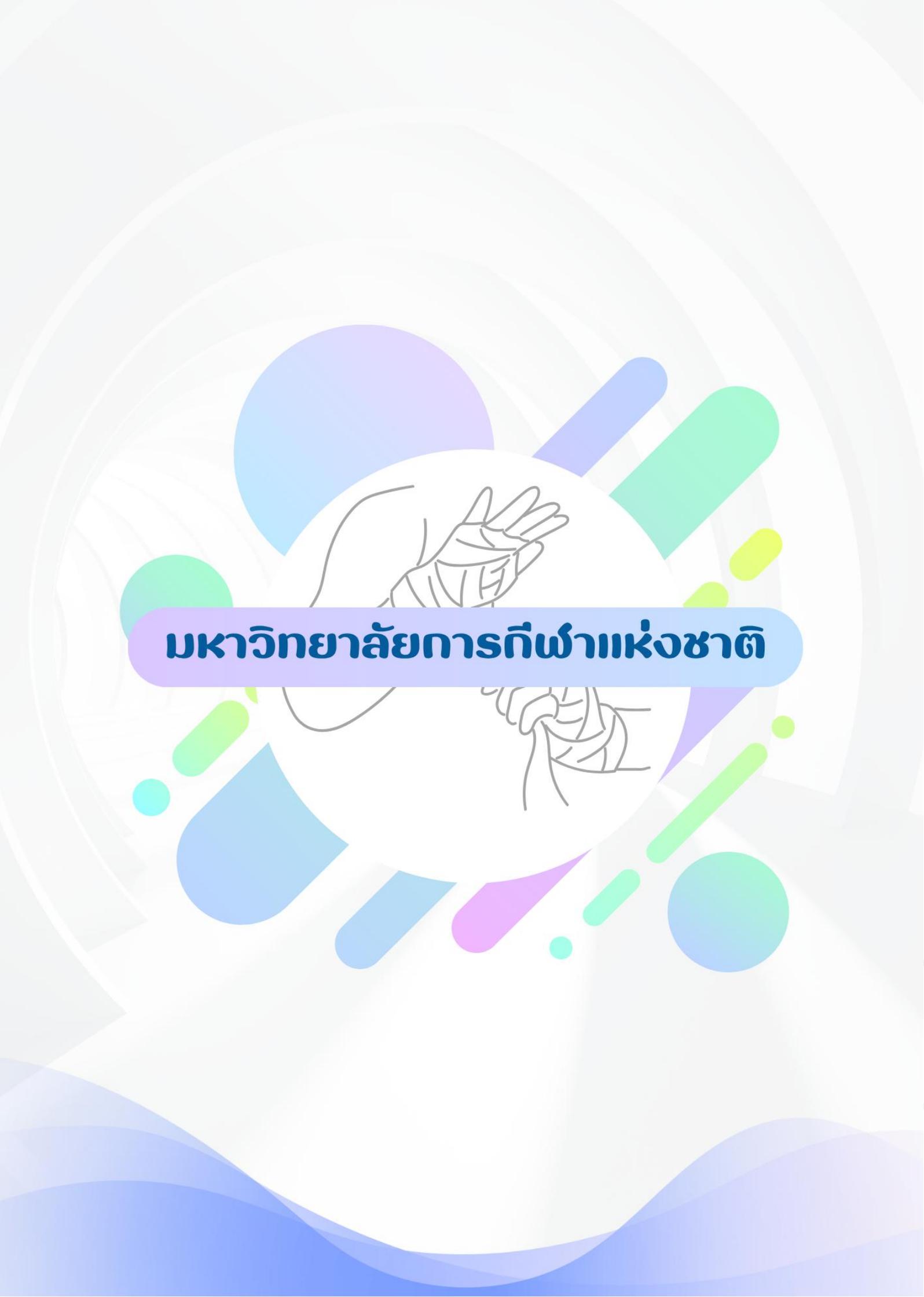
Wattanaporn Kandtuk. (2020). Thai children's competencies in the era of a changing world (VUCA World). Thai Learners' Key Competencies in a VUCA World. *Thai Teachers' Council of Wittayajarn*, 1(1), 8 - 18.

Received: September 16, 2024

Revised: December 2, 2024

Accepted: December 18, 2024

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ